

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Bestuur, Europa en Middelen

DATUM	22 augustus 2017	REFERENTIE	Franz Kluitmans
ONS NUMMER	81BCD8F8	DOORKIESNUMMER	06 18300591
NUMMER PS	2017BEM68	E-MAILADRES	franz.kluitmans@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Evaluatierapport	PORTEFEUILLEHOUDER	Pennarts-Pouw

Onderwerp Statenbrief: Rapportage over de evaluatie van de participatie in het besluitvormingsproces rond ongelijkvloerse kruising Maarsbergen

Voorgestelde behandeling: ter kennisneming

Geachte dames en heren,

Inleiding

Om het verkeer veiliger te maken en beter te laten doorstromen en de leefbaarheid van het dorp te verbeteren, krijgt de Woudenbergseweg (N226) bij Maarsbergen een tunnel onder het spoor. Voor de locatie van de tunnel waren vier varianten uitgewerkt: het Dorpsplan, de Westelijke variant waarbij de Tuindorpweg openblijft voor autoverkeer, de Westelijke variant waarbij de Tuindorpweg wordt afgesloten voor autoverkeer, en de Bos Beek variant.

Aanleiding

Op 13 maart 2017 hebben Provinciale Staten gekozen voor de Westelijke variant waarbij de Tuindorpweg wordt afgesloten voor autoverkeer. Bij die behandeling is toegezegd om de participatie in het besluitvormingsproces rond de ongelijkvloerse kruising te Maarsbergen te evalueren en daarover Provinciale Staten te informeren.

Essentie / samenvatting:

Wij hebben aan het adviesbureau Twynstra Gudde opdracht gegeven de evaluatie uit te voeren.

Twynstra Gudde hebben de opdracht uitgevoerd en aan ons rapport uitgebracht. Dit rapport is gebaseerd op bestudering van beschikbare documenten en gehouden interviews.

Door ons is aangegeven welke betrokkenen in elk geval uitgenodigd zouden moeten worden voor een interview: de (belanghebbende) bewoners, de voorzitter van de klankbordgroep, de leden van het projectteam, de wethouder Verkeer, de woordvoerders op dit onderwerp van de politieke partijen van de commissie MME en de gedeputeerde. De burgers zijn uitgenodigd via een brief die Twynstra Gudde huis aan huis in Maarsbergen heeft laten bezorgen en via het plaatselijke huis-aan-huisblad De Kaap.

De aanpak, bevindingen, analyses en aanbevelingen zijn neergelegd in bijgevoegde rapportage (bijlage 1).

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het verbeteren van het inrichten van participatieprocessen in het algemeen en van het participatieproces voor de volgende fasen van het project Maarsbergen in het bijzonder.

Financiële consequenties

Geen.

Vervolgprocedure/voortgang

Wij zullen op basis van het uitgangspunt dat het inrichten van een participatieproces maatwerk is invulling geven aan de aanbevelingen die Twynstra Gudde doet in hoofdstuk 4 van zijn rapport en wel als volgt.

Aanbevelingen in het algemeen voor het inrichten van een participatieproces

1. Twynstra Gudde ondersteunt het uitgangspunt dat ieder participatieproces om maatwerk vraagt. Dat neemt echter niet weg dat het zinvol is om een set uniforme uitgangspunten te hanteren zoals gebeurd is in de Code Maatschappelijke Participatie voor MIRT-projecten. Dat schept duidelijkheid en eenheid in de verwachtingen die de verschillende deelnemers aan een participatieproces kunnen en mogen koesteren.
Hoe gaan we hiermee om?
Een les die van de participatie Maarsbergen is geleerd is dat door het ontbreken van een heldere inkadering van het participatieproces er onduidelijkheid bij de burger is ontstaan over dat proces. De voordelen van een set uniforme uitgangspunten voor het starten van een participatieproces kan worden onderschreven. Wij zullen een set uniforme uitgangspunten voor het starten van een participatieproces op korte termijn opstellen. Zoals TG constateert hoeft het hanteren van uitgangspunten niet te conflicteren met het uitgangspunt dat ieder afzonderlijk participatieproces vraagt om maatwerk.
2. Invulling van het Maatwerk in participatie betekent dat per project en per besluitvormingsfase vooraf door alle deelnemers gezamenlijk een participatieplan moet worden opgesteld waarin de programmering, uitvoeringsvormen, beoogde resultaten, de impact op de besluitvorming en de organisatie van het participatieproces worden beschreven. Kies en communiceer daarbij zorgvuldig per doelgroep het participatieniveau (de sport op de participatieladder) en ben je ervan bewust dat participatieve besluitvorming alleen in uitzonderlijke situaties past en dan ook een uitzonderlijke organisatie vergt. Maak bovendien de rolverdelingen helder die er zijn van de burger, het bestuur en de politiek.
Hoe gaan we hiermee om?
Voor de daarvoor in aanmerking komende projecten zal deze aanbeveling worden ingevuld in een participatieplan. Betreft in feite een onderdeel van aanbeveling 1.
3. Transparantie blijft altijd een dilemma in participatieprocessen, met name als er privacy- en/of concurrentiegevoelige informatie in het geding is. Het niet verstrekken van bepaalde informatie is voorstelbaar, maar helpt niet in de transparantie. Het kan helpen om een informatiestatuut uit te werken waarin met redenen omkleed wordt beschreven welke informatie geen onderdeel kan uitmaken van een participatieproces en hoe daar vervolgens in een participatieproces wel mee omgegaan kan worden. Dan is transparanter waarom bepaalde informatie niet wordt gedeeld en dit geeft voor bijvoorbeeld een projectgroep ook meer houvast in de afweging wat aan informatie verstrekt kan worden. De inzet is het maken van goede afspraken vooraf over de openbaarheid van gegevens (de WOB biedt hiervoor over het algemeen een hanteerbaar afwegingskader) en hoe daarmee om te gaan als dat niet het geval is (bijvoorbeeld via het uitvoeren van een onafhankelijke second opinion).
Hoe hiermee om te gaan?
Het om goede redenen niet verstrekken van informatie kan desondanks negatieve invloed hebben op het participatieproces. De suggestie om voor dergelijke projecten een informatiestatuut te maken waarin goed beargumenteerd wordt aangegeven welke informatie geen deel kan uitmaken van het participatieproces en hoe daarmee verder in het proces wel mee omgegaan kan worden, wordt ter uitwerking opgepakt. Overigens zal dit aspect per project verschillen en zullen daarmee ook de argumenten om informatie niet te delen verschillend zijn.
4. In een participatieproces zijn veel verschillende partijen met verschillende opvattingen en omgangsvormen betrokken. Het organiseren van een productieve samenwerking tussen al deze partijen is complex en moet niet worden onderschat. Hoe het procesmanagement, omgevingsmanagement en communicatie-management in te vullen (bijvoorbeeld wel of geen omgevingsmanager aanstellen) bij projecten verdient dan ook meer aandacht bij de voorbereiding en uitvoering van de participatie.
Hoe hiermee om te gaan?
Afhankelijk van de zwaarte/ complexiteit van het project zal nadrukkelijk worden afgewogen of een omgevingsmanager zal worden aangewezen die tot taak zal hebben de kwaliteit van de participatie te borgen of dat deze taak wordt gelegd bij de projectleider.

Bovenstaande punten zullen door Gedeputeerde Staten worden betrokken in een op te stellen kader, waarin wordt aangegeven hoe in het algemeen met participatie zal worden omgegaan.

Aanbevelingen voor de participatie in het vervolg van het project tunnel spoorkruising Maarsbergen

1. Doe vanuit het project een goede stakeholderanalyse en stel een participatieplan op waarin wordt uitgewerkt hoe participatie wordt ingevuld. Deel dit ook zodat transparant is waarover wordt geparticipeerd. Zorg ook dat via dat participatieplan wordt uitgewerkt hoe de participatie mogelijk is in het gehele proces (dus ook rondom eventuele besluitvorming) en op welke manier er regie op het geheel is. Neem in de verdere uitwerking van de participatie ook mee hoe Provinciale Staten en de gemeenteraad worden geïnformeerd en besluitvorming plaatsvindt. Werk dit integraal uit in het participatieplan.

2. Stel, om bovenstaande uit te voeren en ook de verdere participatie te organiseren, een omgevingsmanager aan die zorgdraagt voor een goede uitvoering van de participatie, die goed is in vertrouwen opbouwen en gedurende het vervolg van het project de belangen inbrengt van de participanten.

Uitwerking 1 en 2:

Er zal een omgevingsmanager worden aangewezen die in overleg met het projectteam en de communicatieadviseur deze aanbeveling gaat uitwerken. Hier ligt de mogelijkheid maatwerk te leveren door met de belanghebbende bewoners en organisaties via co-creatie het participatieplan op te stellen. De werving van een omgevingsmanager voor project tunnel spoorkruising Maarsbergen was al eerder in gang gezet.

3. Geef invulling aan het Q-team (kwaliteitsteam) door deze te bemensen met professionals. Zij kunnen met inhoudelijke expertise een bijdrage leveren aan een zo kwalitatief mogelijke uitwerking van de Westvariant. Het lijkt logisch dat vanuit een adviesfunctie in te steken. Gezien de ervaringen met de klankbordgroep in de vorige fase (bracht advies uit) is het in de huidige constellatie niet handig belanghebbenden een expliciete adviesrol te geven.

Uitwerking:

Er zal bij het opstellen van het participatieplan kunnen worden bepaald welke opdracht aan het Q-team wordt gegeven. Op dat moment en aan de hand daarvan kan worden bepaald welke kwaliteiten er nodig zijn en wie daarvoor voor het Q-team worden uitgenodigd.

4. Organiseer een klankbordgroep met belanghebbenden die nader worden geïnformeerd over de verdere uitwerkingen en daar input voor kunnen leveren met als doel zo hoog mogelijke kwaliteit te realiseren voor de Westvariant. De klankbordgroep denkt vooral mee. Wij adviseren om met name de direct belanghebbenden hiervoor uit te nodigen. Dat betekent direct omwonenden, vertegenwoordigers vanuit natuur, milieu en cultuurhistorie en eventueel specifieke gebruikers waarvoor de uitwerking van de inrichting van belang is (hulpdiensten, verladers).

Uitwerking:

Ook dit zal resultaat zijn van het gezamenlijk op te stellen participatieplan.

5. Belangrijk in de uitvoering is dat mensen zien wat er met hun input is gedaan. Laat nadrukkelijk zien hoe dat wordt meegenomen en afgewogen. Uiteraard is het belangrijk een goede informatievoorziening voor iedereen te organiseren. Dit kan door informatieavonden.

Uitwerking:

Ook dit zal resultaat zijn van het gezamenlijk op te stellen participatieplan

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van de rapportage over de evaluatie van de participatie in het besluitvormingsproces rond de ongelijkvloerse kruising Maarsbergen, evenals van de aanbevelingen en de door Gedeputeerde Staten voorgenomen uitwerkingen daarvan.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,